

Баща си и майка си.

„Почитай баща си и майка си; и люби ближния си, както себе си.“ *)

„Почитай баща си и майка си! — Това е стара истина — толкова стара, колкото и самият човѣкъ.“ „Люби ближия си, както себе си!“ Тѣзи две идеи сж се родили съ самия човѣкъ заедно, още когато той е дошъл на земята. Този законъ не се отнася само до човѣка, но и до растенията. И растенията почитатъ баща си и майка си, и тѣ иматъ близни. Сжщо така и рибитѣ, и птицитѣ, и животнитѣ, и минералитѣ, както и кристалитѣ даже, и тѣ почитатъ баща си и майка си; и тѣ обичатъ своитѣ близни. Ще кажете, че много е казано това. Българската пословица казва: „Отъ много глава не боли.“ Значи, щомъ главата ти не може да побере това, което се съдържва въ нѣкоя книга, остави го за после. Обаче, старитѣ истини трѣбва да се изясняватъ, да се намѣрятъ съотношенията между тѣхъ. Между истинитѣ има известно съотношение, както и между числата. Всички числа въ математиката сж важни, само когато иматъ известни съотношения помежду си; всички геометрически форми сж важни, когато иматъ известни съотношения помежду си; всички линии сж важни, когато иматъ такова съотношение помежду си, че образуватъ различни фигури. На това основание, можемъ да кажемъ, че математиката представя духовенъ законъ, защото въ нея има съотношение на разумни идеи. Идеитѣ живѣятъ като хората. Това, което наричаме разумни идеи, това сж отношения между същества, които иматъ отражения върху насъ.

Споредъ твърденията на съвременната философия, съществуватъ два начина на разбиране: единиятъ е математически, а другиятъ — духовенъ. Това поражда въ науката споръ. Този споръ е приятенъ, защото дава възможность на хората да мислятъ. Значи, свѣтътъ може да се изучава отъ две гледища: обективно или външно и субективно или вътрешно. Външниятъ начинъ е видимъ, а вътрешниятъ — невидимъ, т. е. по-далеченъ. Когато казваме, че виждаме човѣка, ние виждаме само обективния, външния човѣкъ и